

Köpeklerde Deltamethrin Kolar (Tasma) (%4 W/W) Kullanımı Üzerine Klinik Gözlemler

(Clinical Observation on the Use of Deltamethrin Collar [4% W/W] in Dogs)

Kerem Ural* Ali Evren Haydardedeoğlu** Erdoğan Uzlu***

* Türkiye Cumhuriyeti, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı, Yüksek Komiserler Kurulu Ankara-TÜRKİYE

** Ankara Üniversitesi, Veteriner Fakültesi İç Hastalıkları Ab.D. Ankara-TÜRKİYE

*** Kafkas Üniversitesi, Veteriner Fakültesi İç Hastalıkları Ab.D. Kars-TÜRKİYE

Yayın Kodu: 2006/45-E

Dış parazitler enfestasyonları tüm dünyada küçük hayvan hekimliğinde en sıklıkla karşılaşılan problemlerden olup, özellikle pire ve kene enfestasyonları ve takiben gelişen komplikasyonların yanı sıra vektör olarak taşıdıkları bulaşıcı hastalıklar nedeniyle de klinik olgular arasında önemli bir yere sahiptirler¹. Her iki dış parazitini sağaltımında da son yıllarda önemli gelişmeler kaydedilmiş olup, etki spektrumu ve şekli farklı olmak üzere çok çeşitli ilaç müstahzarları piyasaya sürülmüş ve küçük hayvan hekimliğinde de kullanılmaya başlanmıştır. Her yıl çok sayıda pet hayvanı anılan her iki dış parazitini gerek kendi etkileri gerekse yan etkileri ve taşıdıkları ve naklettikleri hastalıklar nedeniyle çeşitli organ ve sistem bozukluklarına neden olmakta ve sağaltımında ve korunmada spesifik uygulamalar yapılmadığında başarılı sonuçlar alınması imkansız olmaktadır. Bu nedenle semptomatik sağaltım amacıyla kullanılan ilaçlar ülke ekonomisi için israfa neden olmaktadır. Bu durum göz önünde tutulduğunda köpeklerde özellikle pire ve kene enfestasyonlarından korunma ve sağaltımın spesifik ilaçlarla yapılması kanımızca önemlidir.

Bu makale ile deltamethrin içeren köpek tasmalarının, pire ve kene enfestasyonlarının tedavisinde ve korunmasındaki etkinliğinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bir buçuk yıllık dönemde pire enfestasyonu (n=26) ya da kene (n=11) ile bulaş belirlenen değişik ırk (Golden Retriever n=9, Kangal n=9, Terrier n=6, Doberman n=5, Labrador Retriever n=4 ve Boxer n=4), yaş gruplarından ve her iki cinsiyetten 37 köpek

ile klinik muayenede herhangi bir dış parazit enfestasyonu belirlenmeyen ve kontrol grubu olarak kullanılan 16 köpek (Golden Retriever n=7, Kangal n=5, Boxer n=4) olmak üzere 53 köpekte %4 deltamethrin içeren tasma (Paraband collar 48-65 cm) kullanıldı.

Gerek dış parazit enfestasyonu belirlenen köpeklerde sağaltım amacıyla, gerekse kontrol grubu köpeklerde profilaktik amaçla kullanılan deltamethrin içeren tasmanın 3 aylık gözlem periyodu boyunca sürekli olarak takılması sağlandı. Bütün köpeklerde 15'er gün aralıklarla yapılan kontrollerle enfeste köpeklerde dış parazit etkenlerin kontrolü ve kontrol grubu köpeklerde de tasma takıldıktan sonra herhangi bir parazit kontaminasyonunun gelişip gelişmediği gözlemlendi.

Pire ve kene ile enfeste köpeklerin tamamında %4 deltamethrin tasma (Paraband collar 48-65 cm) kullanımını takiben yapılan 15. gündeki kontrollerde gerek pire gerekse kene enfestasyonlarının tamamen sağaltıldığı ve etkenlerin uzaklaştırıldığı belirlendi. Diğer günlerde yapılan kontrollerde de herhangi bir nöks izlenmedi. Kontrol grubu köpeklerde ise 3 aylık dönemde tüm köpeklerin dışarı ile sürekli temasta olmalarına rağmen herhangi bir dış parazit kontaminasyonu gözlenmedi.

Deltamethrin tasma (%4, Paraband 48-65 cm, Intervet; Maya Tkn. Chz. Ltd. Sti. Ankara) köpeklerde kene ve pire mücadelesinde kullanılmakta olan ve pire

İletişim (Correspondence)

Phone: +90 532 3821244

e-mail: kural@hotmail.com

enfestasyonuna 4 ay, kene enfestasyonlarına ise 6 ay süre ile karşı koruma sağlayan bir preparattır². Sentetik paratroit grubu bir antiparaziter olan Deltamethrin dermal uygulamadan sonra az miktarda ve yavaş absorbe edilerek hedef parazitte sinir hücre membranında, sinapslar ve neuro-sekretör hücrelerde etkili olur². Deltamethrin içeren tasmanın pire enfestasyonuna karşı etkinliği üzerine yapılan bir çalışmada 30 Beagle ırkı köpekte pire kontrolünün 14. günde başladığı ve 150. güne kadar devam ettiği belirtilmektedir³. Tasmanın sağaltım amacıyla kullanıldığı köpeklerdeki klinik gözlemlerimizde de araştırmacılarla uyumlu olarak 15. günde pire kontrolünün yanı sıra kene bulaşımının ekarte edildiği ve bu etkinliğin 3 ay boyunca devam ettiği gözlemlendi.

Klinik gözlemlerimize göre vaka kontrolleri şeklinde değerlendirilen söz konusu makalede deltamethrin tasma ile pire ve kene bulaşına karşı gerek

sağaltımda gerekse korunmada tam bir etkinlik sağlandı ve herhangi bir yan etki belirlenmedi. Ancak daha çok sayıda köpekte aynı amaçla adı geçen tasmanın etkinliğinin ve biyoyararlanımının daha detaylı olarak incelenmesi bir sonraki çalışmamızın amacı olacaktır.

KAYNAKLAR

- 1 **Vatansver Z, Yıldırım A:** Artropod Hastalıklarında Tedavi. In, Karaer Z, Burgu A (Eds): Veteriner Hekimliğinde Parazit Hastalıklarında Tedavi. 157-180, Meta Basım Matbaacılık, Bornova, İzmir, 2005.
- 2 **Anonim1.** <http://www.intervet.com.tr/products/idxproducts.asp?Idt=2&sortBy=idxLatProductName&idxLatProductClass=Anti-Paraziter>. Erişim tarihi, 18,05,2003.
- 3 **Franc M, Cadiergues MC:** Comparative activity in dogs of deltamethrin- and diazinon-impregnated collars against Ctenocephalides felis. *Am J Vet Res*, 59(1): 59-60, 1998.